

NOVÁ A NOVĚ JINÁ UČEBNICE FRANCOUZŠTINY

Zdeňka Podlipská

Heu, E., Mabilat, J.-J. *Édito. Méthode de français*. Paris: Didier, 2006.
ISBN 978-2-278-05829-7.

Popis struktury učebnice

Studijní materiál pod tímto názvem obsahuje: 1 učebnici se dvěma CD, které jsou součástí učebnice, 1 pedagogického průvodce, 1 DVD (s autentickými dokumenty), k publikaci neexistují kazety ani pracovní sešity.

Počet lekcí: 10

Počet stran: 190

Na druhé straně jsou mapy metropolitní Francie a zemí Frankofonie.

Na předním přebalu: Úvod

4-8 Přehled náplně jednotlivých lekcí

9-190 Jednotlivé lekce

191-196 Gramatický přehled

197-212 Transkripce nahrávek

213-223 Řešení

Na zadním přebalu: Mapa evropské unie

Počet stran pro jednotlivé lekce: 1 (19 stran), 2 - 10: 17 stran)

Charakter učebnice

Učebnice *Édito* je určena dospělým studentům nebo starším adolescentům, kteří dosáhli úrovně B1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Znamená to tedy, že pracuje s úrovní B2, a pomáhá studentům, nejen získat si tuto úroveň definovanou Evropskou unií, ale také se připravit na mezinárodně uznávanou zkoušku z francouzského jazyka DELF (B2). Jedná se o zkoušku, která dodržuje evropský standard, ale je přizpůsobena francouzskému prostředí, a také zcela konkrétně vymezuje, co to znamená být na úrovni B2 ve francouzštině (jsou jasně dány okruhy gramatické, sémantické i sociolingvistické a pragmatické). Příprava k této zkoušce je velmi náročná, a musí být přesně řízena. Tato kniha se snaží studentům nabídnout přípravu na všechny disciplíny a všechny aspekty jazykové kompetence. Jedná se o porozumění mluvenému a porozumění psanému textu a produkci psané a mluvené řeči.

Na úrovni B2 je student víceméně samostatný uživatel jazyka. Jako takový musí umět pracovat s autentickými texty, které svým tematickým zaměřením obsahují velmi široký okruh slovní zásoby užívaný v každodenním životě osobním i společenském. Nechybí zde ani slovní zásoba ze specifikovanějších oblastí jako je věda, nebo umění. Požadavek na procvičení slovní zásoby je v učebnici splněn. Učebnice má deset kapitol s názvy: 1 *Opinions* [Názory], 2 *Paroles, paroles* [Řeči, řeči], 3 *Médias* [Média], 4 *Voyages* [Cestování], 5 *Arts* [Umění], 6 *Quelle histoire!* [To je historie!], 7 *Un corps sein* [Zdravé tělo], 8 *Nature* [Příroda], 9 *Et demain?* [A zítra?] a 10 *En société* [Ve společnosti].

Kapitoly mají neměnnou strukturu Na začátku jsou vytčené učební cíle dané lekce. Na rozehrání je úvodem tématu vždy nějaký obrázek, citace nebo přísloví. Poté následují texty s francouzského tisku a rozpracovaná slovní zásoba. Nechybí zde ani sekce pro zopakování nějakého gramatického jevu. Gramatika zde zůstává teoreticky jen okrajově, důraz je kladen na komunikativnost, proto se při probírání gramatiky zdůrazňují funkční aspekty jazyka. Větší důraz je kladen na práci s textem a na aplikaci jednotlivých gramatických dovedností do konkrétních situací. Vedle dokumentů psaných je tady velká zásoba textů mluvených, které jsou také autentické. Jedná se např. o úryvky z rádia. Někdy si studující může poslechnout moderní píseň, která vedle jiných dokumentů reprezentuje francouzské realie. Zdá se, že autoři staví kulturní znalost na stejnou úroveň jako samotnou znalost jazyka.

Dnes už nestačí, aby studující ovládal gramatiku a slovní zásobu, ale musí také mít pragmatické dovednosti, t.j. musí vědět, jak se chovat jazykově v jednotlivých situacích. Vedle zaměření na francouzskou kulturu musí student obsáhnout i zvyklosti jiných zemí. Pohybujeme se v tzv. interkulturalitě. V učebnici je důraz stále kladen na komunikativnost, komunikaci a srovnání mezi cílovým jazykem a jazykem mateřským. Tento charakter je stále dodržován.

Klady a zápory

Učebnice má silné a slabé stránky. Za velmi silnou stránku považují možnost progresu ve spirále. Tím myslím, že probíraná látka dále funguje jako základna látky příští. Neexistuje zde postup, že nový jev vysvětlíme, procvičíme a zapomeneme. Vycházíme od známého k neznámému, jako by děláme dva kroky vpřed, jeden krok zad. Tento druh progresu je velmi dobrý z hlediska dlouhodobého osvojení si jazyka, protože přesně kopíruje potřebu použít daný gramatický jev pro nejlepší popsání skutečnosti. Komunikace se tak nestává otrokem gramatiky, ale je vytčením učební cíle. Podporuje snadněji tzv. automatizaci gramatických jevů, ale také zmenšuje riziko zapominání.

Dalším kladem je, že učebnice opravdu koresponduje s popsanými požadavky úrovně B2. Existuje zde celistvost, která je umožněna přehledným rozdělením do kapitol věnovaných jasněmu tematickému okruhu. Velmi pozoruhodnou předností učebnice je užitá metoda učení s následujícími etapami: etapa objevování (studujícímu je na základě jazykové materiálu implicitně představen určitý jev), fixace (jev je explicitně popsán) a transfer nově získané vědomostí do komunikační situace. Novinkou jsou také tzv. *Ateliers* [Dílny], kde jsou studenti nuceni provést předepsaný úkol (např. vytvoření ankety) živě na veřejnosti. To je velmi nová metoda, která vynáší jazyk z umělého prostředí třídy. Samozřejmě se tato metoda nedá využít, pokud je učebnice probírána mimo frankofonní země. Nicméně, i tak mohou být navržené aktivity dobrou inspirací k dalším pracovním postupům pro učitele. Kniha je velmi obsáhlá a skrývá v sobě další možnosti pro studium, např. je to téměř nekonečný zdroj pro trénování synonymických vztahů. Různorodost článků tematicky i registrově k tomu přímo vybízí.

Co se týče slabých stránek, ty jsou zde našťastí v menšině. Nemohu však nezmínit jistou obavu nad tím, že kniha existuje svého druhu jen v této úrovni, nenavazuje na předcházející díl, což u jazykových učebnic bývá zvykem. Nelze ověřit vývoj lineárně na jednotlivých úrovních, ale jen v rámci jedné úrovně, a tak nemůžeme s jistotou ohodnotit plusy a minusy metodického postupu učebnice. Chybí zde také jistá dávka zaměření na jiné frankofonní země. V popředí je Francie metropolitní ve vztahu k jiným evropským zemím, což může být způsobeno velkým soustředěním se na dodržení požadavků ze strany Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Na druhou stranu je to částečně neomluvitelné, obzvlášť v tak citlivé době, kdy francouzská společnost řeší nelehkou situaci s přistěhovanci třetí až čtvrté generace. Dalším problémem je, že požadavek ze stran hodnotitelů učebnic na autoevaluaci není dodržen. To se odráží jen na zesílené potřebě užívat učební materiál pod vedením zkušeného pedagoga, a oslabuje to tedy autonomii studenta.

Závěr

Učební materiál je v celkovém hodnocení velmi kvalitní. Příprava na práci se studujícími z tohoto učebního materiálu je velmi náročná, i z toho důvodu, že je jiná, a učitel musí alespoň ze začátku fungovat také jako průvodce studiem. Věříme však, že tato ze začátku strmá cesta dojde k dobrému konci, nejen, že studenty připraví na náročnou zkoušku z francouzského jazyka, ale také v nich podpoří komunikativní dovednosti, a učiní z nich tak skutečně nezávislé uživatele jazyka.

Tato recenze vznikla za podpory *NAEP*, grantu Comenius.

Mgr. Zdeňka Podlipská
Centrum jazykové přípravy, PdF UP v Olomouci